

וְחַרְשֵׁי, בְּנִבּוּאָה דְלָאוּ קְדִישָׁא לְתַתָּא. וְעַל כָּל פְּנִים מֹשֶׁה הָיָה לְמַעְלָה, וּבִלְעָם לְמַטָּה, וְכַמְּה דְרַגּוֹת וּדְרַגּוֹת מְפָרִידוֹת בֵּינֵיהֶם. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֹשֶׁה הָיָה מְהֻרָּהר וְאוֹמֵר, שְׂמָא חַס וְשְׁלוֹם יִשְׂרָאֵל יִכְלוּ בְּעִבּוּדָה הַקְּשָׁה הַזֹּה, זֶהוּ שְׂכַתּוֹב וַיֵּרָא בְּסַבְלוֹתָם, לְפִיכֹךְ - וַיֵּרָא מְלֵאָךְ ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ וְגו', וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנָה בַּעַר בְּאֵשׁ וְגו'. כְּלוּמַר, מְשַׁעֲבָדִים הֵם בְּעִבּוּדָה קְשָׁה, אָבֵל וְהַסֵּנָה אֵינְנוּ אָפֵל. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַבְּדִילֵם מִכָּל הָעַמִּים וְקָרָא לָהֶם בְּנִים, שְׂכַתּוֹב (דְּבָרִים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֹשֶׁה הָיָה מְהֻרָּהר וְאוֹמֵר, שְׂמָא חַס וְשְׁלוֹם יִשְׂרָאֵל יִכְלוּ בְּהַאי עִבּוּדָה קְשָׁה, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב, וַיֵּרָא בְּסַבְלוֹתָם. לְפִיכֹךְ, וַיֵּרָא מְלֵאָךְ יי' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ וְגו', וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְגו'. כְּלוּמַר, מְשׁוֹעֲבָדִים הֵם בְּעִבּוּדָה קְשָׁה, אָבֵל וְהַסֵּנָה אֵינְנוּ אָפֵל. זַכָּאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּרִישׁ לוֹן מִכָּל עַמּוּין, וְקָרָא לוֹן בְּנִין, דְּכַתִּיב (דְּבָרִים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי וְגו'. רַבִּי אַבָּא פִתַּח, (ישעיה כ"ו) בְּטַחוּ בַּה' עַדִּי עַד כִּי בִיָּה ה' צוּר עוֹלָמִים. בְּטַחוּ בַּה' - כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִהְיוֹת בְּטַחוּנָם בּוֹ.

פְּרִשְׁת וְאָרָא

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי וְגו'. רַבִּי אַבָּא פִתַּח, (ישעיה כ"ו) בְּטַחוּ בַּה' עַדִּי עַד כִּי בִיָּה ה' צוּר עוֹלָמִים. בְּטַחוּ בַּה' - כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִהְיוֹת בְּטַחוּנָם בּוֹ.

אִם כֵּן, מַהוּ עַדִּי עַד? אֵלָא בְּשִׁבְלֵי שְׂיָהֵי הַתַּקָּף שֶׁל הָאָדָם בְּמָקוֹם שֶׁהוּא קָיוּם וְקָשׁוּר שֶׁל הַכֹּל, וְנִקְרָא עַד, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּבִקְרָא יֵאָכֵל עַד. וְעַד, זֶה מְקוֹם שֶׁאֲחֻזוֹ לְכָל הַצְּדִדִים, לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה, לְהִתְקַיֵּם וּלְקָשֵׁר קָשֵׁר שְׁלֵא זָוּוּ. וְהוּא עַד" הַזֶּה תְּשׁוּקַת הַכֹּל בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית מ"ט) עַד תֵּאֲוֹת גְּבַעַת עוֹלָם. מִי הֵם גְּבַעַת עוֹלָם? אֵלֶּה הֵם שְׁתֵּי הָאֲמָהוֹת הַנִּקְבּוֹת, יוֹבֵל וְשִׁמְטָה, שֶׁנִּקְרְאוֹת גְּבַעַת עוֹלָם. עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים ק"ו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. יוֹבֵל וְשִׁמְטָה כָּל חַד מִנְהוֹן אֲקָרִי עוֹלָם וְאֵלֶּיךָ אֲקָרוּן גְּבַעוֹת עוֹלָם.)

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יי' (שמות י"ו) וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי וְגו'. רַבִּי אַבָּא פִתַּח, (ישעיה כ"ו) בְּטַחוּ בַּה' עַדִּי עַד כִּי בִיָּה יי' צוּר עוֹלָמִים. בְּטַחוּ בַּה' - כָּל בְּנֵי עוֹלָמָא בַּעֲיִין לְאַתְתַּקְפָּא בִּיָּה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִמְהֵרֵי רְחֻצְנֵי דְלַהוֹן בִּיָּה.

אִי הָכֵי מַהוּ עַדִּי עַד. אֵלָא, בְּגִין דִּיהָ תַקְפָּא דְּכַר נָשׁ, בְּאַתֵּר דְּאִיהוּ קִיּוּמָא וְקָשׁוּרָא דְּכָלָא, וְאֲקָרִי עַד, וְהָא אוּקְמוּהָ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (בְּרַאשִׁית מ"ט) בְּבִקְרָא יֵאָכֵל עַד. וְהָא עַד, אַתְּר דְּאַחִיד לְכָל סְטָרִין, לְסְטָרָא דָּא, וּלְסְטָרָא דָּא, לְאַתְקִימָא, וְלְאַתְקִשְׂרָא קְשָׁרָא, דִּי לֹא תַעֲדִי. וְהָא עַד, תִּיאוּבְתָא דְּכָלָא בִּיָּה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, עַד תֵּאֲוֹת גְּבַעוֹת עוֹלָם. מֵאֵן אֵינּוֹן גְּבַעוֹת עוֹלָם. אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן תִּרִין אֲמַהֲן נְיֻקְבִי, יוֹבֵל, וְשִׁמְטָה, דְּאֲקָרוּן גְּבַעוֹת עוֹלָם. עוֹלָם: כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (תְּהִלִּים ק"ו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. יוֹבֵל וְשִׁמְטָה כָּל חַד מִנְהוֹן אֲקָרִי עוֹלָם וְאֵלֶּיךָ אֲקָרוּן גְּבַעוֹת עוֹלָם.)